



Seat No. : _____

NJ-125

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-M-PSY-355 : Psychology (Minor)
(A : Personality From the Perspective of Indian Psychology)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. ભારતીય વ્યક્તિત્વનું વૈશ્વિક મહત્વ ચર્ચો. 10
અથવા
1. ભારતીય વ્યક્તિત્વના નિર્ધારકો વર્ણવો. 10
2. ભારતીય વ્યક્તિત્વના સૈદ્ધાંતિક પાસાઓ સમજાવો. 10
અથવા
2. ભારતીય વ્યક્તિત્વના મુખ્ય પાસાઓ વર્ણવો. 10
3. ત્રિગુણનો અર્થ સમજાવી, ત્રિગુણ સંતુલન ચર્ચો. 10
અથવા
3. ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતનાના મુખ્ય સ્તરો વર્ણવો. 10
4. વ્યક્તિત્વ પર પ્રાણાયામની અસરો વર્ણવો. 10
અથવા
4. વિદ્યાર્થીઓ માટે ભારતીય જ્ઞાન પરંપરાનું મહત્વ સમજાવો. 10
5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ દસ) 10
(1) _____ એ વ્યક્તિના વ્યક્તિગત જીવનના આંતરિક નિર્માણના તત્વો છે.
(a) સંસ્કાર (b) શક્તિ (c) નૈતિકતા
(2) ભારતીય વ્યક્તિત્વના ત્રિગુણમાં સત્ત્વ એટલે _____.
(a) શાણપણ (b) ઉત્કટતા (c) જડતા

- (3) ભારતીય સમાજમાં જીવનને સંઘર્ષ અને પડકાર તરીકે જોવામાં આવે છે.
 (a) સત્ય (b) અસત્ય (c) અર્ધસત્ય
- (4) પંચકોષ સિદ્ધાંતની ચર્ચા શેમાં કરવામાં આવી છે ?
 (a) વેદાંત (b) ઉપનિષદ્ (c) પંચતંત્ર
- (5) _____ એ પાછલા જન્મોમાં કરેલા બધા કર્મોનો સંગ્રહ છે.
 (a) સંચિત કર્મ (b) પ્રારબ્ધ કર્મ (c) નિષ્કામ કર્મ
- (6) ભારતીય વ્યક્તિનું સર્વોચ્ચ લક્ષ્ય _____ પ્રાપ્ત કરવાનું છે.
 (a) મોક્ષ (b) કર્મ (c) જ્ઞાન
- (7) _____ દોષ સ્થિરતા, શાંતિ અને દૃઢતાનું પ્રતીક છે.
 (a) અગ્નિ (b) વાત (c) કફ
- (8) 'ગુણ'નો ખ્યાલ શેમાં જોવા મળે છે ?
 (a) યજુર્વેદ (b) સામવેદ (c) અથર્વવેદ
- (9) _____ ગુણ અંધકાર અને નિષ્ક્રિયતા સાથે સંકળાયેલ છે.
 (a) તમસ (b) રજસ (c) સત્વ
- (10) મણિપુર ચક્રનું સ્થાન કઈ જગ્યાએ છે ?
 (a) પેટ પર (b) નાભીની નીચે (c) હૃદયમાં
- (11) નીતિશાસ્ત્ર સાથે કોનું નામ જોડાયેલું છે ?
 (a) ચાણક્ય (b) હર્ષટ (c) વિશ્વામિત્ર
- (12) અષ્ટાંગ માર્ગ _____ ધર્મમાં એક માર્ગ અનુસરવાનો માર્ગ છે.
 (a) શીખ (b) હિન્દુ (c) બૌદ્ધ

Seat No. : _____

NJ-125

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-PSY-355 : Psychology (Minor)
(A : Personality From the Perspective of Indian Psychology)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Discuss the global significance of Indian personality. **10**
- OR**
1. Describe the determinants of Indian personality. **10**
2. Explain the theoretical aspects of Indian personality. **10**
- OR**
2. Describe the main aspects of Indian personality. **10**
3. Explain the meaning of 'Trigun'. Discuss the balance of 'Trigun'. **10**
- OR**
3. Describe the key levels of consciousness in Indian knowledge. **10**
4. Describe the effects of 'Pranayam' on personality. **10**
- OR**
4. Explain the importance of the Indian knowledge system to students. **10**
5. Choose the correct option : (Any **ten**) **10**
 - (1) _____ are the elements of the internal construction of a person's personal life.
(a) Sanskar (b) Energy (c) Morality
 - (2) Among the three qualities of Indian personality, Sattva means _____.
(a) wisdom (b) passion (c) stiffness

- (3) Life in Indian society is seen as a struggle and a challenge.
(a) True (b) False (c) half truth
- (4) In which the 'Panchkosha' principle is discussed ?
(a) Vedant (b) Upanishada (c) Panchtantra
- (5) _____ is the collection of all the karmas done in previous lives.
(a) Accumulated karmas (b) Predestined karmas (c) Niskam karmas
- (6) The supreme aim of the Indian personality is to achieve _____.
(a) Salvation (b) Karma (c) Knowledge
- (7) _____ *dosha* is a symbol of stability, peace and solidarity.
(a) *Agni* (b) *Vatt* (c) *Cough*
- (8) In which of the following the concept of Guna found ?
(a) *Yajurved* (b) *Samved* (c) *Atharvaved*
- (9) _____ Guna is associated with darkness and inactivity.
(a) *Tamas* (b) *Rajas* (c) *Sattva*
- (10) What is the location of 'Manipur Chakra' ?
(a) On abdomen (b) below the navel (c) in the heart
- (11) Whose name is associated with Nitishastra ?
(a) Chankya (b) Herbert (c) Vishwamitra
- (12) In _____ religion the Astangmarg is one of the paths to follow.
(a) Sikhs (b) Hindu (c) Bauddha
-

Seat No. : _____

NJ-125

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-PSY-355 : Psychology
(B : Counselling Psychology)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. સલાહ એટલે શું ? સલાહનાં ક્ષેત્રો વર્ણવો. 10

અથવા

1. સલાહનાં પ્રકારો વર્ણવો. 10

2. ભારતીય વિદ્યાર્થીઓની સમસ્યાઓ જણાવી કોઈપણ બે વિસ્તારથી વર્ણવો. 10

અથવા

2. સલાહનો અસીલ કેન્દ્રિત અભિગમ ચર્ચો. 10

3. સલાહલક્ષી મુલાકાતના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો. 10

અથવા

3. સલાહલક્ષી મુલાકાતના પ્રકારો વર્ણવો. 10

4. સલાહમાં નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાના પાસાઓ વર્ણવો. 10

અથવા

4. જૂથ સલાહ વિશે જણાવો. 10

NJ-125

5

P.T.O.

- (1) સલાહ એ સલાહકાર અને સલાહાર્થી વચ્ચેનો _____ સંબંધ છે. (ગુણાત્મક, ગત્યાત્મક)
- (2) _____ ને લગભગ બધા જ મનોવૈજ્ઞાનિકો સલાહનું મહત્ત્વનું ધ્યેય ગણે છે.
(વર્તનમાં પરિવર્તન, સમાયોજન)
- (3) મનોપચારક _____ વ્યક્તિઓ સાથે કામ કરે છે. (સામાન્ય, કુસમાયોજિત)
- (4) વ્યક્તિના અનુભવોમાંથી જે માનસિક જગતની રચના થાય છે તેને _____ કહે છે.
(અનુભવ ઘટનાક્ષેત્ર, સ્વ-ખ્યાલ)
- (5) _____ અભિગમનું મુખ્ય ધ્યેય અચેતનને ચેતન-અવસ્થામાં લાવવામાં મદદ કરવાનું છે.
(અસ્તિત્વવાદી, મનોવિશ્લેષણવાદી)
- (6) _____ અભિગમ માનવતાના ખ્યાલ પર આધારિત છે.
(અસીલ કેન્દ્રિત, અસ્તિત્વવાદી)
- (7) સલાહકાર અને સલાહાર્થી વચ્ચે પરસ્પર વિશ્વાસનો ભાવ _____ ની સ્થાપનાને લીધે શક્ય બને છે.
(સાયુજ્ય, પ્રત્યક્ષનિરીક્ષણ)
- (8) કેટલીકવાર સલાહમુલાકાતની શરૂઆતમાં સલાહાર્થી સલાહકાર્યનો વિરોધ કરે છે, તથા સૂચનો સ્વીકારવાનો ઈન્કાર કરે છે, જેને _____ કહે છે. (પ્રતિકાર, સ્વીકાર)
- (9) _____ મુલાકાતમાં સલાહકાર દ્વારા કહેવાતી વાતો કેન્દ્રસ્થાને હોય છે.
(નિર્દેશાત્મક, અનિર્દેશાત્મક)
- (10) નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાનું પહેલું પગથિયું _____ છે.
(માહિતી એકત્રિત કરવી, સમસ્યાની વ્યાખ્યા કરવી)
- (11) _____ દવાઓ માનસિક તંગદિલીને ઘટોડે છે તથા ખરાબ ઘટનાઓની અસરને ભૂંસી નાખે છે.
(ઉત્તેજક, શામક)
- (12) વ્યસન લીધા પછી વ્યસની જ્યારે વ્યસન લેવાનું બંધ કરે ત્યારે _____ નો અનુભવ થાય છે.
(વીડ્રોલ, હળવાશ)

Seat No. : _____

NJ-125

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-PSY-355 : Psychology
(B : Counselling Psychology)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Define counselling. Explain the scope of counselling. **10**

OR

1. Explain the types of counselling. **10**

2. Analyse the problems of Indian students and explain in detail any two. **10**

OR

2. Explain client centered approach of counselling. **10**

3. Explain aims of counselling interview. **10**

OR

3. Explain the types of counselling interview. **10**

4. Explain various aspects of decision making in counselling. **10**

OR

4. Explain group counselling process. **10**

5. Fill in the blanks : (Any Ten) **10**

(1) Counselling is a _____ relations between counsellor and counselee.

(qualitative, dynamic)

(2) _____ is considered as an important aim of counselling by most of the counsellors.
(change in behaviour, adjustment)

- (3) Psychotherapist works with _____ people. (normal, maladjusted)
- (4) The mental world created from individual's experiences is known as _____. (Experience field, self-concept)
- (5) The main aim of _____ approach is to help in bringing unconscious to the conscious state. (Existential, Psychoanalyst)
- (6) _____ approach is based on humanitrian concept. (Client centered, Existential)
- (7) Sense of trust between counselee and counsellor is established due to _____. (rapport, actual observation)
- (8) Sometimes in the beginning of interview counselling process, the counselee refuses to accept the suggestion and boycott the process is known as _____. (resistance, acceptance)
- (9) In _____ interview counsellor's suggestions are considered important. (direct, indirect)
- (10) The first step of decision making is _____. (collecting information, defining problem)
- (11) _____ medicines reduces mental stress and effects of bad incidents. (Anti depressants, Depressants)
- (12) After getting habituated by drugs if a person stops taking drugs, experiences _____. (withdrawal, relaxed)